

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Sextvm Capvt Continens Catalogvm Omnivm Spirensivm Episcoporum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

SEXTVM CAPV
CONTINENS CATALO
GVV OMNIVM SPIRENSIVM
EPISCOPORVM.

DE Spirensis siue Nemetum Episcopatus
datione ac origine prima, nemo quicquam
certi dicere aut affirmare potest. Elle
vetustissimum, hoc testatur: quod anno
mini 348. Iesius quidam Nemetum Episcopus,
Coloniensi Synodo interfuisse legitur, in qua
Episcopus Coloniensis, propterea quod Arrianus
haeret, è gubernationis fastigio, vnanimi omnium
orbis Episcoporum consensu est deiectus & ex
Post hunc Iesium vel Ihesum nullus legitur Episcopatus
Nemetum vbi praefuisse, vsque ad tempora Dagoberti
liarum regis Christianissimi ac munificentissimi, forte
quod ipsa quoque Arrianismo infecta, vt cetera vrbes
Rhenum sita fere omnes, Episcopos nullos tulerit: quos
habuerit, certe non annotarit. Dagobertus vero
liarum rex potentissimus circa annum 610. collapsi
Episcopatus miseratus, eum denuo feliciter restaurauit
sanctum Dei virum, Athanasium sacellanium suum, in
di praefecit. Hunc Dagobertum veluti primum suum
datorem tota honorat & praedicat Spirensis Ecclesia
omnium primus inchoator & author, qui proculdubio
sanctus, & vnus ex Apostolorum Domini nostri Iesu Christi
discipulis fuit, vel vetustate vel negligentia eorum (qui
ista mandare debuissent) interciderit & in oblivione
nerit. Numerantur autem huius sedis Episcopi, ordine
subscriptus.

I.

Iesius vel Iasimus: aliis Iesus dictus, praefuit Nemetum
populis & Ecclesiis concionando Christam humanam

liberatore, confutandoque Arrianorum Blasphemante & post annum Christi 48. eo enim ut supra dicitur, Colonia fuit & una cum aliis piis Germania & Gallia Episcopis Euphratem Arrianæ sectæ asseclam damnata a Coloniensis Ecclesiæ gubernatione amouit. Post huius lesii ex hac vita discessum, qui præfuerint isti sedi, ut an, præ furore Arrianorum, pios Episcopos vndeque trucidantium aliquis præfuerit, incertum est: Anno enim igitur hos qui instaurante iterum Dagoberto Episcopatam, Nemetum Ecclesias, inde vsque ad hæc nostra tempora gubernarunt.

II.

Athanasius à Dagoberto rege Galliarum, præficitur Ecclesiæ Nemetum anno Domini 610. hunc secundum facimus, non quod statim successerit, sed quod alii interciderunt, qui lesio successerunt, ad hunc Athanasium vsque. Præfuit iste Nemetibus annis quadraginta sapienter, pie & fideliter. Fuit vir doctrina & vitæ sanctimonia clarissimus: decessit ex hac vita mortali, ad regnum cuius non est finis, anno Domini 652. Sub eius gubernatione construxit Dagobertus rex extra muros vrbis Nemetum, magnificum S. Germani Cœnobium: eo ipso in loco vbi antea fuerat peruerustum Mercurii phanum aut Idolion.

III.

Principius successit Athanasio: præfuit sub Sigeberto Galliarum rege, Dagoberti filio, pie & sapienter annis viginti quinque. Obiit anno Domini 678. Huic dedit Sigebertus rex, Decimas omnium victualium in agro Spirensi provenientium: quæ antea Regi dari consueuerant.

IV.

Tragebodo eligitur à Childerico Francorum rege, anno 678. à quo consequutus est confirmationem donationis Decimarum: Præfuit 8. annis. Obiit anno 686.

V.

Basinus successit Tragebodo, cum vacasset tamen
quandiu Ecclesia Nemetum: Præfuit autem temporibus
Caroli Martelli annis septem, mensibus octo: quando
hoc seculo emigravit, aut quo anno præfidere cogit
ignoratur.

VI.

Lato aliis Iatto, eligitur anno Domini 756. præfuit
temporibus Pipini, pie & fideliter Episcopi munus facien-
tis vñdecim. Obiit anno Christi 757.

VII.

David pius, sapiens ac honestissimus vir, eligitur
perstite adhuc Pipino rege anno 767. præfuit 8. annis
dabiliter & optime, Carolo Magno Galliarum regis
à quo Ecclesia Spirensis plurimum illustrata, & liber-
me dotata est. Obiit anno 775.

VIII.

Sigevvinus aliis Wigevvinus præficitur Nemetum
anno Domini 775. à Carolo Magno Galliarum rege
fuit 27. annis. Obiit anno 802.

IX.

Atho vel Otho fidelis populi sui concionator, factus
Sigevvino iussu Caroli Magni Imperatoris, præfuit la-
biliter octo annis. Obiit anno 810.

X.

Freydo, Carolo Magn. Imper. imprimis charus con-
tuitur Episcopus Nemetum anno Domini 810. con-
cutus est à Carolo Imp. insignia priuilegia, quorum
nalia habentur adhuc in Ecclesia Spirensi. Præfuit
tuor tantum annis, obiit anno Domini 814. quo Car-
Magnus etiam ex hac vita emigrasse, & pons Mog-
nus deflagasse dicitur.

XI.

Benedictus successit Freydoni, electus & designatus
Nemetum

Nemerum Episcopus ab Imp. Ludouico Pio. Præfuit sanctis & prudentissimè annis octo: emigravit ex hac vita anno Christi 822. Interfuit anno Domini 820. Synodo, quam pio reformanda Ecclesiæ studio, Ludouicus pius ex omnibus Germania Episcopis ac Abbatibus congregata apud Aquigranum.

XII.

Hertinus eligitur in locum mortui Benedicti, præfuit annis octodecim, mensibus quatuor: etsi alii catalogi alios habeant annorum numeros, qui tamen toto cælo errant. sub eius gubernatione Hirsaugiense cœnobium fundatum est ad Nagoldum fluvium, ab Erlafrido comite in Calve: & consecratum ab Archiepiscopo Moguntino Ottagio, in præsentia huius Hertini & multorum aliorum Episcoporum anno Domini 838. cum eodem tempore Ludouicus Imper. haberet Comitiam apud Nemetes. Obit Episcopus Hertinus anno Christianæ redemptionis 841.

XIII.

Gebhardus alius Eberhardus, constituitur Episcopus Nemerum à Ludouico rege Lotharii Imper. fratre Anno Christi 848. cum vacasset sedes Episcopalis septem annis post mortem Hertini. Interfuit Concilio Moguntia in Cœnobio S. Albani celebrato ab Archiepiscopo Rabano, in qua damnata est Hæresis Godeschalci, Præfuit quindecim saltem mensibus, & captus ab aliquibus comitibus primum oculis priuatur, postea misere aliquandiu tractatur, & trucidatur eadem quarta Decembrii anni Christianæ redemptionis 849. propterea quod persuasisset eorum cognato, comiti cuidam Theobaldo, ut sua quædam prædia donaret Ecclesiæ Nemetū. Sub hoc ipso Episcopo, donatur Nemerum Episcopatus ab Hildeberto huius Episcopi fratre, pagis ac prædiis quibusdam: & ex huius donationis literisprehenditur, Canonicos Nemetū, monasticā vitā tū profectos, sub vno tecto cōiunctos habitasse, & ex vna eadēq; omnia pastos ac alios, sanctæ conuersationis homines fuisse.

XIV.

Godedancus eligitur anno Christi 881. cum vellet
 set Episcopus annis triginta duobus, vel alii inter
 scopi etiam praesuerint, quorum nomina (vt credibile
 ad nostram noticiam non perueniunt. Praesuit
 dancus iste tribus tantum annis, & emigravit ex hoc
 tali seculo, anno Domini 884.

XV.

Aynhardus successit Godedanco, praesuit annis
 deliter & vtiliter: Euocatur ex hac vita ad meliorem
 Domini 890.

XVI.

Amelricus monachus antea Weissenburgensi
 bii a rege Galliarum Dagoberto (vt tantum prim
 mium ac Baronum ibi educarentur liberi) fundat
 structi: vir eximie doctus ac religiosus, eligitur anno
 praesuit duobus annis & quatuor mensibus. Dicunt
 ius scripta adhuc extare in Spirensi partim, partim
 Weissenburgensi Bibliotheca. Obiit anno Christi

XVII.

Bernhardus alius Gebhardus ex eodem Monasterio
 sui prius, successit Amelrico, anno Domini 894.
 laudabiliter ac vtiliter octodecim annis. Anno Do
 ni 913. (Rheginone Abbate Prumensi idem alim
 te) a duobus comitibus Bernharo & Conrado cap
 primum ex oculatus misere tandem truncatur. R
 ro huius facti nusquam redditur ab Annalium
 ribus.

XVIII.

Amelricus secundus, quem alii qui tamen Ale
 vocant: successit Bernharo. Praesuit Episcopus
 ter ac vtiliter vno & triginta annis: fuit tribus Imper
 bus Conrado Saliquo, Henrico Aucupi & Otho

charissimus, & summo necessitudinis vinculo coniunctus: quibus laudatissimis Imperatoribus, Episcopatus Nemetum plurimum auctus & locupletatus est. Obiit Episcopus iste anno Christianae redemptionis 943. ambulans ad vitam mortis nesciam.

XIX.

Reginobaldus constituitur ab Othone Magno, tum ab hoc rege: in Episcopum Nemetum, ex Monacho Hirsaugiensi. Erat vir doctus, praecipue vero sacrarum scripturarum insignis Magister: vita autem innocentissima ac religiosissima. Praefuit summa cum laude annis quindecim. Donatur sub eo, Ecclesia Nemetum liberalissime, decimis, redditibus, vectigalibus, potestate iterum cudendi monetarum, ac aliis vrbis Nemetum iuribus cum consensu Othonis Imperatoris à Conrado Francorum & Sueviae duce, Wernheri ducis filio, religiosissimo ac optimo principe, tum Wormaciae residente, qui sapientis cognomento notissimus fuit. Haec donatio facta est anno Dom. 946. Huic duci Conrado desponsavit filiam suam Luitgardin Otho Imperator anno dominicae incarnationis 946. erat enim tum propter summam sapientiam ac fidem longe charissimus, tum quod aliquoties pro Othone saeviciter pugnavit vna cum Hermanno Sueviae duce, contra seditiosos Eberhardum Palatinum & Giselbertum Lotharingiae ducem. Obiit Episcopus iste Reginoboldus 13. Octobrium anno Domini 958.

XX.

Godefridus doctus, sapientissimus & laudatissimae vitae ac conversationis monachus Willenburghensis, summis pariter & infimis omnibus charissimus: eligitur unanimi totius cleri Nemetum consensu, statim post evocatum ex hac mortali vita Reginoboldum: praefuit mensibus quindecim tantum, & aliquot diebus, & emigravit ex hoc saeculo, cum summo totius & cleri & populi luctu, anno Domini 959. Regino habet annum 960.

Odogarius euocatur ex Hornbacensi Benedictione
 Cœnobio, ad gubernationem Nemetum Episcopatus
 ipso Othone Magno Imp. cui iam diu in maximis imp
 negotiis & consilio & sapientia sua seruauerat, ac pro
 rat summe, cuius item aulam multis iam annis seque
 fuerat. Is & doctus erat & sapiens & eloquentissimus
 scopus, Othoni Imperatori ut dixi utilissimus, quem
 liam (ut seditiosum ibi Barengarium compesceret, p
 ciscentem, sequutus est: ibi concilio Romæ congregat
 Othone Imper. contra Pontificem Ioannem XIII. me
 fuit, & vna cum cæteris Cardinalibus Archiepiscopis
 piscopis consilia sua contulit ad exauthorandum & de
 endum ex Pontificatus fastigio Ioannem XIII. alim
 in ipsius locum eligendum. Quod cum innotuisset
 tifici Ioanni, grauissime insidiatus est cum aliis mole
 rum consiliorum authoribus & suffragatoribus, tum
 præcipue huic Odogario, cuius sciebat magnam esse
 Othonem Magnum autoritatem. Deprehentum
 tur illum, virgis ac flagris primum cædi, postea ad
 cludi curauit, ex quo si liberari voluit Odogarius, op
 eum sancte polliceri & iurare, effecturum se, ut Imp.
 Pontificem Ioannem in gratiam reciperet. Sic Episc
 Odogarius liberatus ad Othonem rediit. Ioannes
 Pontifex paucis mensibus post, ex hac vita euocatus
 Odogarius mansit apud Othonem in Italia: cum Rom
 ille iterum seditiosam obsidione cingeret & obse
 dem occuparet: qua victoria potitus in Germaniam
 rediit: sic Odogarius etiam ad Ecclesiam Nemetum, ad
 iam summo studio præfuturum decreuerat, reuer
 Sed mortuo paucis mensibus post Pontifice Leone
 uo, iterum Romam missus est, ut Imperatoris nomi
 teresset Pontificis electioni: eligebatur vero tum Io
 XIV. anno Dominicæ incarnationis 965. Cumque
 post Otho Imperator, tertio iam in Italiam proficere
 allum

Tempore iterum secum Episcopum Odogarium, cuius operam per quadriennium pene ibi vteretur, tandem eum in omnibus privilegiis ornatum ac onustum à se dimisit, dans illi omnibus eius successoribus omnem iurisdictionem. Nemetum perpetuis temporibus plenissime possidendam: id factum anno Domini 69. in Thufcia pago Brenna, ad Merfiam amnem, non procul ab vrbe Senenli. Episcopus ex Italia ad Nemetes suos denuo reuersus, mox a morbo correptus, post pauculos dies expirauit, vbi memoratè cum summo omnium suorum luctu terra maioratus est.

XXII.

Baldericus subrogatur Odogario, consensu totius cleri, Anno Domini 970. Etsi Werimbaldus quidam Monachus eximie doctus ac religiosus, ex Hirsaugiensi cœnobio gubernandū Episcopatum Nemetum summis precibus rogaretur, qui vocanti Nemetum clero parere omnino noluisset, sic respondisse legitur: Se, si mundo seruire voluisset, in hanc monastica vitam solitudinem venire non voluisset; eligerent ergo Episcopum quem vellent, se id onus gubernationis suscipere nec velle nec posse: Praefuit Baldericus 17. annis & pie & laudabiliter: fuit tribus Othonibus ab intimis consiliis, erat enim Episcopus sapientia ac rerum gerendarum vsu peritiaque longe maximus. Sub hoc Episcopo ceperunt Canonici Nemetum (quemadmodum etiam Wormaciensis ac Moguntini eodem tempore faciebant) monastica vitam professione abiecta sacculares fieri, seorsum habitare ac propria habere, & annuos prouentus inter se distribuere. Huic Episcopo confirmant Othones secundus & tertius, donationes cum Othonis primi tum aliorum eiusdem antecessorum, Ecclesie Nemetum factas. Decessit ex hac vita anno Christianae salutis 977.

XXIII.

Rupertus monachus Weissenburgensis & maiorum

imaginibus, & propria virtute clarus, varia etiam doctrina
 conspicuus, commendatus & ornatus Imp. Othonis III. testimonio,
 eligitur concordibus totius senatus Imperatorum & principum
 eorum suffragiis in Episcopum Nemetum, anno Domini 987. gubernauit
 Ecclesiam illam feliciter & utiliter 18. Impetrauit insignia priuilegia ab
 Othone tertio anno 989. Postea anno 992. donauit Otho III. Ecclesiam
 Nemetum pago Lindesheym cum ditiuncula & plenam iurisdictionem
 ad eum pertinente: dedit & magnam curam habentem in maiori
 Basilica urbis Nemetum, in qua sculpta est verissima imago
 Othonis III. cum latina inscriptione. Commutauit autem Episcopus
 Rupertus hanc mortalem cum immortalis, Anno Domini 1005.
 nationis 1005.

XXIV.

Waltherus aliis Waltharius, eligitur vnanimi consensu
 Nemetum cleri consensu in successorem Episcopi Ruperti: praefuit
 prudenter & utiliter 16. annis. Hunc anno 1006. liberalissime
 donauit S. Henricus Imperator Electoribus designatus. Eiusdem
 etiam temporibus Imperator Conradus secundus, Imperatorum
 eorum dux, & coniunx eius, laudatissima ac optima Imperatrix,
 Domina Gisela Burgundionum ducissa tanto studio & tanta
 munificentia dotarunt auxerunt & augerunt, ut non benefactores,
 sed secundi fundatores Episcopatus dici meruerint. Nam & oppidum
 Billesheim cum adiacente ditiuncula Episcopatu dedit & ad
 hunc diem illam ac longe amplissimam Basilicam Spirensem
 in hodiernum adhuc diem conspicua & multorum Imperatorum
 & Imperatricum habet angustias. In agro Nemetum ex castro
 suo Lymburg, in quo natus fuit, adeo filiolus Conradus ex
 praecipio quodam decessoris amiserat: magnificum Cœnobium
 maximis sumptibus ac impensis construxit. Horum trium maximorum

eriam de
Othom
matus Ca
anno Do
vtilissim
one terro
III. Eccle
la & ple
gnam un
etum, m
h latinam
apertus
minica
marimi
ilco pi R
re anno
n p. pri
pporib
ndus, t
optima
la tant
it & ill
tores Sp
dum B
dedit de
Esem
torum
anguill
e: & pra
foris
n quo
am de
is sum
orum
pote

eram primos posuit lapides Conradus Imperator ipse,
duodecim a Iulii, in vigilia Diuae Margaridos, anno Christi
1030, in eius diei aurora, praesente hoc Episcopo Walthe-
ro, qui sequenti anno 1031. ex hac mortali vita euocatus,
cum omnium suorum summo luctu in terram omnium
parentem conditus & depositus est.

XXV.

Sigefridus successit Walthero: praefuit vndecim saltem
mensibus. Obiit anno Domini 1032. Is quia confirmatio-
nem, morte praeventus non est consequutus: aliqui eum
non inferendum huic Catalogo censent. Ego vero inserui,
quod ab Imperatore Conrado munificentissimo illo Ec-
clesiae Nemetum benefactore, Episcopum eum constitu-
tum ac anno Domini 1032. paucis diebus ante mortem sua
in arce Lymburg liberalissime ab eodem donatum eum
constat.

XXVI.

Regingerus subrogatus Sigefrido antistiti, praefuit duo-
decim mensibus, & ex hac vita emigravit vigesima
anno Dom. 1032. Imperator vero Conradus nec hunc
Episcopum in donatum reliquit, sub eo enim Ecclesiae Ne-
metum Schwartzachianum Monasterium in Allatia situm
incorporavit: Id postea iterum amissum ad diocesin Ar-
guntinensem venit, cum consensu tamen Episcopi Spiren-
sis, qui ius conferendi feudi sibi integrum retinuit: ita ut
Schwartzachianus Abbas hodie adhuc Vasallus sit Episco-
pi Spirensis. Horum Episcoporum omnium urbis & Ec-
clesiae Nemetum corpora quo loco sita sint, ignoratur.
Credibile tamen est in summo partim templo esse condita,
partim vero in S. Germani perueteri Coenobio, quod a
Dagoberto rege fundatum, extra urbem Spirensis olim
erat magnificentum, sed aliquoties in cineres redactum ac pe-
nitus collapsum, anno 1468. in urbem tandem ad Parro-
chiam S. Mauriti à Mathia Episcopo translatum est.

XXVII.

Reginobaldus Abbas prius ad sanctum Vlricum in

Vindelicorum Augusta cum doctum religionem
 vocatur vnanimi consensu totius Capituli vrbis Neme-
 tum ad Episcopatus gubernationem, anno Domini
 praefuit laudabiliter ac vtilissime octo pene annis
 quindecim tantum diebus, vt falso aliqui annotarunt,
 viginti quinque annis, vt habet Catalogus Abbatum
 nobis S. Vlrici. Obiit eodem anno, quo emigravit
 vita apud Traiectum in Hollandia Conradus Imperator
 anno videlicet 1039, Octobrium decima tertia. Sepul-
 crum in noua Basilica vrbis Nemetum cum maximo totius
 Capituli luctu, cui diligenter singulis diebus dominicis
 natus erat, veri pastoris & Episcopi officio functus, cu-
 uit fieri suis sumptibus cupream ac deauratam man-
 illam coronam, qua pendet in summa Basilica Spirae
 choro: isti coronae 24. versus ab eodem Episcopo facti
 sculpti sunt, omnino tamen sui saeculi barbariem relin-
 tes. Paucis diebus antequam decederet ex hac vita,
 est Spiram corpus Imperatoris Conradi secundi, quod
 in Regio choro terra mandatum est, sub marmore, cui
 inscriptio est superaddita:

*Anno Domini 1039. Conradus secundus, Imperator
 secunda Nonas Julii obiit.*

PRO AVVS IACET ISTIC.

XXVII.

Sigeboto aliis Sibycho dictus, successit Regino
 Anno Domini 1039. praefuit ac profuit annis vnde
 Obiit anno Christi 1057. decima sexta Februarii, sepul-
 honorifice in orientali templo. Sub hoc
 stite absoluta sunt ab Imp. Henrico III. Conradi Imperatoris
 filio, ista maxima tria templa a Conrado Imperatore
 choata ac munificentissime donata. Sub eodem decessit
 ex hac orientali vita optima ac laudatissima Imperatoris
 mina Gisela Conradi Imp. relicta vidua, 17. Februarii
 Dom. 1043. quae fuit ex genere Caroli M. vt hoc seculum
 distichon contestatur, quod in eius prudentissima festi-
 laudem & honorem adiciendum hic omnino existit

*Quando post decimam numeratur linea quarta,
De Karolo Magno processit Gisela prudens.*

Septitur iuxta mariti tumulum sub marmore, cui talis in-
scriptio addita est *XV. KL. Martii Gisela Imperatrix*

HIC PRO AVI CONIVNX.

Ab eodem Episcopo dono dedit Imper. Henricus tertius
Niger Ecclesie Nemetum, oppidum & arcem Roden-
tis cum adiacente tota ditiumcula. Attulit idem Impera-
trix Henricus anno Christi 1046. ex Rauenna corpus S.
Guidonis, Abbatis cuiusdam, id in S. Ioannis templum col-
locans, nomen etiam templi immutauit, ut in hodiernum
dieque diem non iam amplius S. Ioannis sed S. Guidonis
Basilica appelletur. Idem in signem dedit Ecclesie Neme-
tum crucem, è solido auro factam, & preciosissimis gem-
is ac Margaritis illustratam, talique inscriptione ornatam.

Conuulerat sancta Felix hæc dona Maria,

Semper ut æterna capessat munera vite,

Henrich Conradi natus de stirpe Monarchi,

Ex Gisela genitus, multum satis ipse benignus.

In alia crucis superficie est hoc distichon.

Ad votum regis Henrici dona ferentis

Respice de solio (resides quo) Christe superno.

XXIX.

Arnoldus, alibi Arnolphus eligitur à toto clero vrbis
Nemetum anno salutis 1051. præfuit annis quatuor. Obiit
anno Domini 1055. Sub eo, mortuus est Romæ Leo no-
men, P. M. Germanus & Comes de Dagspurg: in cuius locum
cum senatus Cardinalium, missa ad Henricum Nigrum
honestæ legatione, alium Pontificem postularet, constitu-
tus est ab eo P. M. in Synodo Moguntina (cui iste etiã Epi-
scopus Arnoldus interfuit) omnium Germaniæ Episcopo-
rum consilio & vnanimi consensu, Gebhardus Episc. Ey-
sterensis, comes à Kalv. Is Romam veniens Victor secun-
dus appellatus, duobus tantum annis & paucis aliquot men-
sibus se di pontificis præfuit.

XXX.

Conradus eligitur à toto clero vrbis Nemetum, p[ro]p[ter] quod
it duobus tantum annis ac mensibus decem. Sub h[uius]
piscopo obiit anno Domini 1056. quinta Octobris
Henricus III. Goslariae in praesentia P.M. Victoris secun-
quem ad se ex Italia accersuerat: ac multorum Germano-
principum ac Episcoporum: qui omnes insigni pompe
mitabantur funus Spiram, vbi in ipso festo Apostolorum
Simonis & Iudae prope patre depositus ac honorifice
marus est in Regum choro, cum tali inscriptione:

Anno Domini incarnationis 1056. Henricus

Niger: tertio Nonas Octobris obiit.

AVVS HIC.

Huic Episcopo Conrado donodedit Henricus quartus
Victore secundo P.M. confirmatus rex, anno Domini
Spingenium & Herxheimium oppida cum adiacen-
tiumculla. Postea sequente anno 1058. euocauit eum
ex hac lachrymarum valle: sepelitur autem honorifice
Basilica Cathedrali,

XXXI.

Einhardus secundus huius nominis: Abbas Cenobii
Lymburgensis, postulatur & eligitur à consentiente
vrbis Nemetum ad gubernandum Episcopatum anno
1058. praefuit bene & laudabiliter nouem annis, spe-
augens illustrans ac amplians Episcopatum diligentia
Oeconomia administratione. Consequutus est ab Impe-
rico IV. omnium priuilegiorum, à priscis Imperatoribus
regibus acceptorum confirmationem: & quia consilio
prudètia sua plurimum iuisset Henricum IV. dedit ei
perator, vt bene de se merito villam Creutzenacem cum
adiacentibus iuribus ac proprietatib. Transtulit Einhardus
iste ex Limburgensi cenobio magnum Ecclesiasticorum
ornamentorum thesaurum in summam Basilicam
Nemetum. Obiit tandem 23. Febr. anno Dom. 1067.

XXXII.

Henricus nobilissimo genere natus, Canonicus Ger-

ensis, commendatur Ecclesiæ Nemetum ab Imp. Henrico IV. cum quo à pueris erat educatus, tam studiose, vt se-
 greges Canoniorum, non posset se illi opponere: et si igitur
 non libenter paterentur externum sibi gubernatorem
 obtundi: qui etiam per ætatem vix dum tantæ dignitati ma-
 gnos tamque difficili gubernationi idoneus esset: tamen
 gratiam Cæsaris effunderent assumpserunt eum. Præ-
 fuit autem octo annis, omnia Episcopatus bona summo
 studio ab antecessoribus suis collecta & congesta: & mise-
 re abligitens & prodigaliter dilapidans, ac si leues essent
 vitæ, vt inquit ille in tabula primi Germanorum Comæ-
 tographi. Decessit tandem inopinata morte 29. Decem-
 brem anni 1075. Meminit eius Lambertus Schaffnabur-
 gus qui eiusdem antistitis fuit coætaneus.

XXXIII.

Rugkerus honesta ac perueteri vrbs Nemetum fami-
 lia quam Huczmannorum gentem vocant ortus: vir iu-
 stus ac pius, eligitur vnanimi totius cleri consensu in patriæ
 Episcopum ac supremum pastorem. Confirmatur ab
 Imperatore Hérico quarto. Præfuit ac profuit annis quin-
 decim fideliter & foeliciter refartiens quæ ab antecessore
 suo neglecta & dilapidata erant. Huic Episcopo dedit Im-
 perator Henricus quartus, cœnobium Hornbacense in
 Rellingonia situm, & cœnobium Kauffungense, Oppidum
 item Weyblingum & omnes in habitantes sub Episco-
 patu Nemetum Iudæos, anno Domini 1086. Capitu-
 lo vero vrbs Nemetum dedit pagum Winterbacen-
 sem. Iste Episcopus Rugkerus Huczemannus, amplia-
 uit urbem Nemetum, pagumque Spirensis, tum extra
 muros ad eiusdem nominis fluuiolum situm, mœnibus
 inclusit: ac totam urbem iam amplam ac magnificam, tur-
 ribusque mœnibus ac fossis egregie munitam, primus Spi-
 ram ab adiecto pago & fluuiolo nuncupauit anno 1084.
 Sic vetus vrbs appellatio exoleuit, & noua illa in hunc
 usque diem usurpata in consuetudinem venit. Decessit ex
 hac mortali vita optimus antistes Rugkerus anno Domini

1090. sepelitur apud S. Gudonem in templi liberalissime
se dotati ac illustrati choro, ad sinistram aræ maximæ.

XXXIV.

Ioannes nobilis Creichgouia comes patre Wolframo
matre vero Aczela Imper. Henrici quarti filia natus: ob-
tur in summum Ecclesiæ Spirensis pastorem, anno 1090.
1090. præfuit periculoso equidem grauissimi inter Hen-
cum quartum Imp. & Pontifices schismatis tempore, pro-
dentissime laudabiliter ac vtilissime annis quindecim,
quibus Episcopatū Spirensē egregie illustrauit, doctri-
auxit & ditauit: Nam & omne patrimonium suum
amplissimum erat, dedit Ecclesiæ Spirensi. Erat enim
Germanus, comes Zeyolphus, is vnicam saltem habuit
filiam Adelheidin, Henrico Tubingensi Palatino despo-
sitam: cum autem moreretur Zeyolphus, Henricus
Palatinus misero & lugubri casu periret in aliquo flumine
accidit ut ipsa etiam D. Adelheidis, Episcopi Ioannis ex-
tre neptis animi mœrore extingueretur, & sine herede
ex hac vita emigraret. Sic totus comitatus ad Ioannem
Episcopum deuolutus, mox ab eo in Spirensē Ecclesiā
genda pietatis studio collatus est. Idem Episcopus
urbem Spirensē ædificiis egregie illustrauit, summo
studio absoluēs quicquid ab antecessore suo inchoatum
erat. Sub huius antistitis gubernatione Domina Bertha
peratrix Henrici quarti coniunx, quæ iam aliquot annos
Moguntia humata quieuerat, Spiram allata & Imperato-
ris iussu in Regum choro, tumulo Gisela Imperatricis
serta & honorifice deposita est, addita marmoris talis in-
scriptione.

Sexta KL. Ianuarii Bertha Imperatrix obiit.

Hic proani coniunx, hic Henrici Senioris.

Sub hoc ipso Episcopo cœpit Herdensē Monasterium Ca-
nonicorum Regularium S. Augustini, fundatū ab Her-
mano comite de Spiegelberg. Obiit Episcopus Ioan. anno Domini
1104. Sepelitur in Monasterio Sinsheym prope parietem
maiores suos, qui eius Cœnobii primi fuerant fundatores.

Gebhar

XXXV.

Gebhardus comes Auracensis, ex Canonico Argentiniensi primus monachus Hirsaugiensis, ex monacho Prior, et hinc eiusdem loci tandem Abbas factus, prae fuit laudabiliter ac utilissime, magnifico S. Aurelii cœnobio quatuordecim annis & mensibus tribus. Postea ad Episcopatum Spirensis gubernationem vocatur unanimi totius cleri consensu, anno Domini 1105. Consecratur in signi pompa a Rurhardo Mogutino Archiepiscopo, in praesentia Henrici Baderbornensis, Friderici Halberstatensis, Ebbonis Wormaciensis, Hartouigi Ratisponensis, Vthonis Hildesheimi & Gebhardi Constanciensis Episcoporum: regis item Henrici V. ac multorum Germaniae principum, comitum ac Baronum. Praefuit quatuor annis & decem mensibus semper aduersa laborans valetudine. Sub hoc antistite altarium est Spiram, & in Sacellum S. Afræ depositum corpus Imp. Henrici quarti, qui cum sub Pontificio Anathemate mortuus esset, non passus est eum Rom. Pont. in sacro loco citius sepeliri, quam post quinquennium, cum impetrasset iam mortuo patri absolutionem, filius Henricus V. Sepulturæ ergo maiorum suorum tandem anno Domini 1111. additus est, cum tali inscriptione marmorei incisa.

Anno dominica incarnationis 1106. Henricus quartus, Senor. VII. Idus Augusti Obiit.

PATER HIC.

Is Episcopus gubernationis satis negligens, multa sibi passus est detrahi & abradi, de iuribus Episcopatus à vetustis olim regibus ac Imperatoribus in urbem Spirensis concessis. Obiit anno Domini 1110. sepelitur in choro magnificentissimi templi Hirsaugiensis ante Summam aram.

XXXVI.

Bruno sapientissimus vir, eligitur in Gebhardi Episcopi locum anno Domini 1110. commendatus clero Spirensi ab Imp. Henrico V. Is duodecim annis prae fuit. Obiit

19. Octobrium, anni nato Christo 1123. Vehitur in
in Lymburgense cœnobium, & ibi honorifice in
fere templo terræ mandatur. Sub hoc Episcopo insigni
priuilegijs ornauit Imp. Henricus V. Urbem Spirensis
ab intolerabilibus aliquibus grauaminibus, cum con
Episcopi Brunonis liberatam & exemptam: anno
quo Henricus quartus à Pontifice Maximo absolutus
Regum chorum positus ac insigni pompa funebri
mandatus est.

XXXVII.

Arnolphus Abbas Corbeia in Saxonibus Henricus
vt plurimum utilis ita longe etiam charissimus præfatus
ab eo Abbatia Laurissensi, vt ei ad Rhenum frequenter
habitanti vicinior esset, & consilio subinde adesset.
Imp. optime meritis Weissenburgensi & Limburgensi
etiam Abbatibus præfatus, tandem mortuo Episcopo
noni quoque ab eodem Henrico V. subrogatur
men sine consensu totius Canonicorum Spirensium
tus, anno 1123. Præfuit quatuor tantum annis, obiit
1127. Sepelitur apud S. Guidonem in choro. Sub
antistitis gubernatione obiit apud Traiectum anno
sti 1125. Imp. Henricus V. Is inde per Rhenum Spiram
latus, ibi sub sexto marmore honorifice iuxta progredi
res suos conditus est cum tali Epigraphe;

Anno Domini 1125. Henricus V. Iunior. X. Kal. Decembris.
Obiit.

FILIVS HIC.

Iam si colliges breues illas voculas sex marmoribus
rialium tumulorum inscriptas: habebis hoc sequens
chon de quatuor Imperatorib. ex eadem familia pul
sibi inuicem succedentibus & duabus Imperatricibus.

Filius hic: pater hic, auus hic: proauus iacet ista
Hic proau coniuux: hic Henrici senioris.

XXXVIII.

Sigefridus secundus, comes de Leyningen : successit
 Episcopo Arnolpho, consensu totius Capituli Spirensis,
 anno 1127. Praefuit 15. annis. Electus erat in eiusdem anni
 mense Augusto Moguntia ab Electorib. Imperii in Rom.
 Imp. Lotharius dux Saxonum : Huic se Conradus Sueviae
 dux, Imp. Henrici V. è sorore nepos opponens, sibi melio-
 ri titulo Imperii gubernationem quam Lothario deberi
 existimabat. Dum itaque Lotharius anno 1128. comitia
 habet apud Herbipolin circa natalem Domini : Conradus
 interim quarundam urbium Suevicarum & Palatini Go-
 defridi subsidiis collecto exercitu, Rhenum hostiliter in-
 vadit. Spiram obsidet, & obsidione cinctam ita afflixit, ut
 ipsa se dederet & Conradum iam ut Regem exciperet. Post
 hanc deditionem eiectus est ex vrbe & Episcopatu Sigefri-
 dus iste à Conrado duce, quod Lothario ille adhæsisset &
 Conradum pro Rege Rom. agnoscere non voluisset. Hoc
 cum audiret Lotharius, ita grassari Conradum ad Rhenum :
 movit & ipse castra sua in Spirensis agrum, urbemque
 aliquot mensibus obsessam, eo tandem plurimis ac diffici-
 lissimis oppugnationibus adegit, ut & Lothario se illa dedere
 cogeretur. Ibi Conradus à Lothario (ut aliqui volunt)
 captus, S. Bernardi precibus & intercessione ei tandem
 reconciliatus est. Sic Sigefridus etiam Episcopus vna cum
 victore Lothario in sedem suam Episcopalem rediit : qui
 paulo post, anno 1137. magno animi dolore vidit confa-
 grare insignem Spirensis vrbis Basilicam D. Virgini sacram :
 quam mox tamen egregie iterum piorum hominum sub-
 sidio restauravit. Decessit postea ex hac lachrymarum
 valle 23. Septembrium anno Domini 1142.

XXXIX.

Guntherus comes de Lyningen, successit cognato suo
 Episcopo Sigefrido, electus vnanimi consensu totius Ca-
 nonicorum Spirensium senatus : anno Dom. 1142. præ-

fuit laudabiliter ac vtilissime annis 14. fuit Imperator
 Conrado secundo & Friderico Barbarossa clarissimis
 hunc Episcopum donauit Weibelsteineni castro & ad
 eumiacente territorio. Obiit 17. Septembrium, anno Do-
 mini 1156. sepelitur in Mulbrunnensis cœnobii a fe-
 bili quodam Barone Domino Walthero à Lammene-
 fundati & liberalissime donati magnifico templo, an-
 ram maximam summi chori. Huius Episcopi tempo-
 secundo, iam venit S. Bernhardus Spiram, à Rom. ad
 ad status Imperii missus, vbi multis ille miraculis clarus
 legitur.

XL.

Vdalricus nobilis heros à Durmuntz, eligitur in
 scopum Spirensis anno Domini 1156. præfuit duodecim
 annis, amisit multa Ecclesiæ priuilegia. Obiit anno Do-
 mini 1168. In Italia, peste correptus quæ horribilibus
 dis grassabatur, in castris Imperatoris Friderici Barba-
 sæ, graui obsidione Romam cingentis. Perierunt ex
 aeris contagio in ea ipsa expeditione Episcopi, Ratis-
 nensis, Bragensis, Virdunensis, Leodiensis: Fridericus
 item Sueuorum dux, Conradi regis filius, Guelpho-
 nior, Berengarius comes à Sultzbach, Henricus Palatinus
 Tubingensis, & alii Germaniæ principes ac Regum
 rimi.

XLI.

Godefridus secundus: eligitur vnanimi consensu
 tius cleri post nunciatam Episcopi Vdalrici mortem. Præ-
 fuit decem annis: Obiit anno Domini 1178. Sunt qui
 hunc in Italia ex hac vita emigrasse affirmant. Dedit
 clesiæ Spirensi insignem Euangeliorum librum auro
 gento & preciosis gemmis pulchre illustratum cum
 inscriptione:

*Me Godefrid sanctæ præsul dedit ecce Maria:
 Munere pro tali teneat pia gaudia cœli,
 Quo residet Regum Rex omni laude per æuū.*

LXII.

Conradus secundus, eligitur in successorem antistitis
Godefridi concordibus totius Capituli suffragiis, anno
Domini 1179. Præfuit quinque annis: valedixit isti mor-
tali vita: anno gratiæ 1184.

XLIII.

Rapotho vel Rabodo vir prudentissimus subrogatus
Episcopo Conrado vnanimibus sententiis totius cleri:
præfuit quatuor tantum annis, Migravit ex hoc calamito-
so seculo, anno salutis 1188.

XLIV.

Vdalricus secundus, nobilis à Rechberg successit præ-
fati Rabodoni vnanimi totius Canonicorum Spirensium
senatus consensu: præfuit quemadmodum & antecessor
suis quatuor tantum annis. Construxit arcem Bruxellen-
tem. Obiit anno 1191. Habuit duos fratres, Sigefridum
Episcopum Augustanum, & Hildebrandum acerrimum
iudicem ac ultorem, misere trucidati ab Othone de Wit-
elsbach Imperatoris Philippi, principis ac Domini sui.

XLV.

Otho comes Hennebergensis, successit Ulrico Epi-
scopo: præfuit septem annis. Et quia senio plane confectus
& valde valetudinarius, esset Episcopus: assumpsit cum to-
tus Canonicorum suorum senatus consensu in coadiuto-
rem, prudentissimum Episcopum Merensem, Conradum
Baronem de Scharpfennegk: anno Domini 1199. Vixit
postea annis adhuc tribus & huic mortali vita: valedixit,
anno gratiæ 1202. Sub hoc Othone præfule, obiit & Spi-
ram allata, ac ibi in Regni choro, sub veneti & acrei co-
loris marmore deposita est optima ac virtuosissima Impe-
ratrix, Domina Beatrix: Friderici Barbarossæ coniunx, ex
Burgundionum comitibus nata. Quæ antea insignem
dederat Spirensi Ecclesiæ Sarcophagum, argento totum
superinductum, auroque & preciosis lapidibus vndiqua-

que distinctum ac illustratum: in cuius media superne
est pulcherrimum marmor album instar arae factum: cui
tali inscriptione:

*Hoc altare sacrum gemmis auroque decorum,
Fecit Peccatrix non re sed voce Beatrix:
Dispareat prorsus Anathematis igne perustus,
Quisquis id abstulerit sacro cuiusque dicaru
Immolet hic alium redimui sanguinis agnum
Dextra sacerdotis, potumque cibumque redemptum
Quo facti fortes anima per bella per hostes,
Dulcia perpetua veniant ad gaudia vita.*

XLVI.

Conradus tertius, Baro à Scharpfeneck, Episcopus
antea Metensis, & Philippi Imperatoris Cancellarius,
prudenterissimus: assumitur in administratorem & co-
iutorem ab Episcopo Othone: anno Domini 1199, et
consensu Capituli. Postea anno Domini 1202, decessit
ex hac vita Episcopo Othone, in eius locum plene electus
& confirmatur, resignata tamen Metensis Ecclesiae gubernatione.
Præfuit Spiræ bene ac utiliter annis viginti tribus.
Fuit Imperatoris etiam Othonis quarti Cancellarius,
cui dedit insignia Imperii, quæ ipse sibi à Rege Philippo
commendata in arce Trifels religiose adseruavit. Alio tempore
psit propter ingrauescens senium quatuor annis ante
mortem coadiutorem cum consensu senatus Canonorum
rum, Berengarium Baronem de Entringen. Obiit post
duodecima Decembrium, anni à nato Christo 1224.
pelitur in Regum choro, in quo nullus Episcopus aliter
humari solet, nisi qui Caesarum vel Regum fuit Cancellarius.
Sub hoc Episcopo liberalissime donatur Ecclesia Spiræ
rensis à Conrado ultimo Comite Sultzfeldensi, omnia bona
na sua D. Mariæ Virgini offerente: anno Domini 1214.

XLVII.

Berengarius vel Beringerus, Baro de Entringen,

Suevus: assumitur ab Episcopo Conrado in Coad-
 iorem anno Domini 1220. & cum sapienter ac vtiliter
 prae-fuisset viuentē adhuc Conrado quatuor annis, electus
 mortuo Conrado Episcopo in verum Ecclesiae Spiren-
 sistentem anno 1224. praefuit iterum fidei & vere pa-
 trona gubernatione ac cura annis octo, mensibus quin-
 que. Erat vir humanus, mitis: pauperibus clemens ac be-
 nignus, oeconomicus optimus: Vectigalis Rhezensis infra
 Rhodanum acquisitor. Decessit ex hac mortali vita, in die S.
 Andree, anno salutis 1232. Sepelitur magnifice & hono-
 rifice in Basilica Cathedrali. Sub huius Episcopi guberna-
 tione, allata sunt ex Babenberga Spiram, iussu Imp. Frid-
 erici secundi ossa regis Philippi Babenberga ab Othone Pa-
 latino de Wytelsbach trucidati: ea iuxta aliorum Impera-
 torum corpora honorifice deposita & terrae parenti red-
 dita sunt, in Regio choro Spirensis Basilicae. Marmoris
 Epigraphe superaddita est:

*Anno Domini 1208. Philippus rex Babenberga occisus
 K.L. Iulii. Obiit.*

Eiusdem antistitis temporibus fundatum est in honorem
 D. Virginis Mariae, anno Christi 1231. coenobium Virgi-
 niano instituti S. Bernhardi Pons salutis appellatum: à Ma-
 gistro quodam Salomone Herbipolensis Ecclesiae Cano-
 nico, in Spirensi agro non procul ab oppido Landow
 nato.

XLVIII.

Conradus quartus, nobilis à Thann: successit Epi-
 scopo Beringero anno Domini 1233. praefuit vtiliter qua-
 tuor annis. Obiit anno Domini 1237. vir admodum reli-
 giosus & Oeconomicus fidelissimus.

XLIX.

Conradus quintus, comes ab Eberstein: omni genere
 optimarum virtutum illustris, eligitur vnanimi consensu
 totius Canonorum summi Collegii senatus, in die Agne-
 tis, anni à nato Chr. 1238. Praefuit annis 8. vtilissime: erat

pacis vbiq̄ue faciendæ & reconciliandorum exultantem Her-
 rum aniuorum tam studiosus, vt vulgo ab omnibus gurgio
 minibus pacificus cognominaretur. Primo gubernante mo
 nis suæ anno, profectus est cum Imp. Friderico secundo
 Italiam, vbi Imperator Germanorū subsidis Mediolani
 Paduam, Terulium, Vincentiam, Veronam, Brixiam
 alias plures Italiae seditiosas ac rebelles vrbes, fortiter
 pugnavit, & vt sese dederent coegit. Istitis rebus gestis
 derici Imperatoris adfuerunt & interfuerunt armata
 manu, & ingentibus copiis Sigefridus Archiepiscopus
 guntinus, Conradus Archiepiscopus Colonienfis
 Spirensis Conradus aliique plurimi Germania Reg
 Obiit Conradus iste Episcopus anno Domini 246.
 didit Creutzenachium mille ac centum argenti
 cis comiti euidam à Soym: emit his pecuniis bona
 dam prædia vtiliora Ecclesie Spirensi.

L.

Henricus secundus, comes à Lyningen illustris ac
 gnanimus: assumitur in antistitem Spirensis præces
 intercessione Imp. Friderici secundi diligenter clero
 rensi commendatus ac insinuatus Praefuit is cum pro
 tiffime tum vtilissime viginti septem annis. Initio suæ
 gubernationis suæ, seditiosos quosdam in arce Star
 bergensi collectos, ac ex ea Spirensi Episcopatu plura
 iniurios, post magna virtute expugnatam eam arcem
 tota Diocesi sua relegauit & procripsit. Electo in Ro
 num Imperatorem Hollandiæ comiti Gulielmo fuit
 cellarius Imperii, & à summis consiliis. Obiit decima
 ctava Decembrium, anni à nato Christo 1272. Sepelitus
 in media Basilica Cathedrali ante aram S. Annæ, sub
 marmore.

L I.

Fridericus Baro à Bolanden: Episcopi Henrici
 rore nepos, eligitur ab vnanimiter contentiente
 summi collegii Spirensis, in Episcopum statim post

Henrici. Praefuit annis triginta, fuit Rodolpho Hab-
 burgio Imperatori imprimis charus: sed cum paucis annis
 ante mortem Rodolphi, secundam eius coniugem D. Eli-
 abetham Burgundionum Ducissam, iussu Rodolphi Spi-
 rensis venientem, Episcopus è curru excipiens (forma ipsius
 osculatus esset: imperatrix verò talis osculi im-
 mens apud Imperatorem de Episcopi lascivia conquesta
 iussit Imperator Episcopo nunciari, *se sibi solo hoc pa-
 tate osculandum comparasse, quod si ipse quoque osculari
 vellet, proprium sibi pacificale quareret, non alienum, & ad se
 pertinens oscularetur.* Episcopus relicta Imperiali aula,
 aliquandiu cessit: donec post non adeo multos menses Im-
 perator apud Germersheimium ex hac mortali vita evo-
 laretur, vnde Spiram allatus, in Regum choro honorificè
 depositus ac prope alios Imperatores terra parenti reddi-
 tus est, sub marmore, cui talis Epigrapha est superaddita:

*Rodolphus de Habsburg Romanorum Rex: anno regni sui
 1111. Obiit anno Domini 1291. in die 'Disiensionis & Aposto-
 phiae.*

Mortuo iam Rodolpho, Fridericus Episcopus Spiram re-
 dit ad suam gubernationem. Sequenti anno, cum inter-
 fuit Synodo Aschaffenburgensi, & inde Spiram redire
 vellet: captus est non procul à Moguntia, prope pagum
 Altdorfen à Gerardo Comite in Katzenellenbo-
 gen in insidiis ibi collocato: Inde in castrum aliquod abdu-
 ctus, & aliquandiu detentus magna Episcopatus pecunia
 redemptus est. Reversus postea ad Ecclesiam suam Spiren-
 sem, religiosissimè vixit ad finem vitae usque. Obiit tandem
 octava Ianuarii, anni à nato Christo 1302. Auehi-
 tur in Eulsthalium Ordinis S. Benedicti Cœnobium, &
 cum honesto virtutum suarum & actæ vitæ Elogio, ho-
 norificè sepelitur. Sub eius gubernatione exsus est, anno
 1298. in agro Wormaciensi non procul ab Alzheim, Adol-
 phus Rex. Comes Anaxouianus, ab Alberto Austriæ. Qui
 interitus in Rosatum vallis celebri monialium cœnobio hu-
 matus, postea Inap. Henrici VII. iussu, sequentis Episcopi

Sibothonis temporib. Spiram delatus, & in Regum
depositus est, sub insigni marmore, cui talis est super
inscriptio:

*Anno Domini 1298. Obiit Adolphus de Nassau
manorum, 6. Nonas Julii occisus anno regni sui octavo.*

LII.

Sibotho Baro à Lichtenberg, Alsata: sicecessit
legitime electus in Episcopum Spirensem ab uniuersis
ro. Præfuit 12. annis laudabiliter: fuit iustitia & ac
promotor ac defensor acerrimus, iniquitatis vero
tia ac iniusta Tyrannidis hostis etiam ac vindex
mus. Pacauit initio statim gubernationis sue, ciuili
bello frementem Spiram: disturbato è gubernatione
tu qui misere plebi diu multis modis fuerat durus &
rius. Decessit ex hac mortali vita anno 1314. Sepelitus
Regum choro, fuit enim Henrici VII. Imp. intimus
filiarius. Præcedente anno tanta grallabatur pestis
vniuersam Europam, vt tertio penè humani generis
ea absumeretur. Scribit Haugobertus S. Ferruci
Bleydenstadium monachus, Colonia eo anno
millia, apud Treuerim duodecim millia, Moguntia
cim, Wormacia lex, Spira nouem, Argentina tres
Basilea quatuordecim, apud Herbipolin quatuor
num millia aëris contagio absumpta esse. Totost
gos, tota oppida (absumptis omnibus incolis) vacua
habitoribus, rura sine colonis & agricolis iuisse.
pestem summa Annonæ difficultas excepit, ita vt ex
clade superstites difficilius esset viuere, quàm illis
peste sunt absumpti) fuisset mori. Et fame peritissim
peste perire & absumi non potuerunt, nisi è regno
frumenta in mediam Germaniam fuissent allata. Sub
iplo Episcopo Sibothone Comititia habuit Spire Imp
ricus VII. cuius mandato Spiram allata, & in Regum
honorifice coram omnibus Imperii proceribus
sunt ossa, Adolphi Anaxouiani ab Alberto Austro

berti Austrii à Ioanne fratris filio interfectorum, & per omnem vitam suam summe inter sese dissidentium Regum: quorum ille è Khunigsfeldo Ergouia Monialium cœno- bio, alter è Rosarum vallis virginum monasterio transla- tus est. In Adolphi tumulo Spirensi, inuenta est capsula plumbea, in qua fuit exiguum corpusculum sericato pallio indutum, in cineres redactum ossibus tamen & crinibus adhuc integris: cum plumbea tabula, cui talis inscriptio in- erat:

Octavo Idus Octobr. Agnes filia Friderici Imperat. obiit. In hunc tumulum Adolphus positus, cum inscriptione su- pra in Friderico allegata. In Alberti tumulo inuentum est corpus rubeo serico inuolutum, cum cuprea ac deaurata corona: cum plumbo item cui inscripta erant hæc verba:

Anno Jesu 1190. decima septima Septembrium, Obiit Bea- trix Imperatrix. Hæc Friderici Barbarossæ coniunx fuit. In hunc tumulum positus est Albertus Imperator, cum tali inscriptione:

Anno Domini 1308. Calendis Maii Albertus Roma- norum Rex, quondam Rodolphi Romanorum Regis filius, oc- cissus: Anno sequente, quarto Calendarum Septembris hic est sepultus.

LIII.

Emicho Comes à Leyningen, constituitur Episcopus Spirensis, post mortem Sigebononis Episcopi, non qui- dem per legitimam Canonorum senatus electionem, sed mandato Imperatoris Ludouici Bauari: qui antea et- iam Georgium Comitem à Feldentz, contra Arnoldum Baronem de Ochsenstein à Friderico Austro in Episco- pum designatum, Episcopatu præfecerat: cui Georgio mox ex hac mortali vita sublato, Emicho à Ludouico Imp. sub- rogatur, qui tandem (Arnoldo etiam huic mortali vitæ va- ledicente) plena & quieta gubernatione potitus est, annis 14 quibus plurimum profuisset diligenti sua cura & guber- natione, nisi Austria Duces Spirenses agrum ferro in- ceo diis & rapinis aliquoties miserrime vastantes, summos

habuisset hostes eo quòd Imperatori Ludouico Bawaro, Episcopus & tota Reipubl. Spirensis, contra Fridericum Austriam Ludouici competitorum adhereret. Emit tamen nihilominus plurimos pagos ad Episcopatum Spirensem. Decessit ex hac vita anno Domini 1328. decima nona Aprilis. Sepelitur honorifice in media Basilica Spirensi, in aram S. Annæ sub veneti, siue Thalassici coloris intus marmore.

LIV.

Bertholdus Comes à Buchogk ex Burgundionibus antea Teutonicorum Ordinis strenuus heros, sapientia & virtute præditus insigni postulatur ad Spirensis Ecclesie gubernationem, mortuo Emichone à toto Capitulo. Perstitit undecim mensibus, & ad Argentinenis Episcopatum clauum vocatus, Spirensis Ecclesiam libere & cum maxima gratiarum actione Senatui eius loci Canonicorum resignatur anno 1329. De hoc Episcopo, plura vide in Argentinenis.

LV.

Waldramus Comes à Feldentz, eligitur à clero summo Collegii Spirensis in Episcopum anno Domini 1329. Perstitit fuit sex annis, & aliquot mensibus. Erat homo semper valetudinarius, quæ causâ adgebatur ad Episcopatum gubernationem Baldouino Treuerensi ac Moguntino Archiepiscopo resignandam. Obiit autem paucis mensibus post depositum gubernationis onus, anno videlicet 1336. quinta Septembris. Sepelitur in Prædicatorum Monasterii choro ante aram summam. Huius Episcopatus temporibus habitæ sunt Spira anno Domini 1337. maxima Comitia ab Imperatore Ludouico Bawaro, quibus omni Imperii status præsentis fuerunt: ibi de pace per totum Imperium Germanicum, in quo multisiam annis maximum fuisset tumultuatum, constituenda: & de prædonum abstrahendum, hinc inde per publicas vias licentiosius gratiarum tollenda & prohibenda Tyrannide habitæ sunt grauissimæ tum vtilissimæ deliberationes.

LVI.

Baldouinus Comes à Lutzelburg, Imperatoris Henrici VII. Germanus frater, Archiepiscopus Treuerensis, & aliquandiu etiam Moguntinus, Sacti Rom. Imp. Princeps Elector, Episcopus etiam Wormacienfis: quib. amplissimis dignitatibus omnibus summa fide & laude, præfuit utilissime. Is, vt afflictæ Spirensis Ecclesiæ administrationem etiam in se acciperet, ab vniuerso Spirensi clero, eiusque admodum valetudinario Episcopo Waldramo humilime rogatus: preces afflictorum clementer exaudiuit, duobus annis administrationis titulo Ecclesiam Spirensi tanta prudentia & cura gubernauit, vt illa ex omnibus incommodis & miseriis feliciter liberata, in pristinam dignitatem pulcherrime resurgeret. Moriente verò interim Waldramo, Baldouinus etiam Archiepiscopus, anno 1377. Ecclesiæ Spirensis clauum, Canonicorum eiusdem loci summo Collegio libere resignans. eos ad proprium sibi è suo Collegio Episcopum eligendam exhortatus est.

LVII.

Gerhardus nobilis ab Erembergk, Canonicus omninò adhuc iuuenis, sed eximia virtute præditus: nondum Capitularis aut summo Canonicorum Senatui insertus, eligitur post mortem Waldrami, & resignationem Archiepiscopi Baldwini, vnanimi consensu totius Capituli in Episcopum Spirensi anno Domini 1377. Præfuit laudabiliter ac utilissimè viginti sex annis, mense vno, diebus quatuor. Decessit ex hoc calamitatis seculo, vicesima octaua Decembrii, anni à nato humani generis Saluatore 1363. Sepelitur honorifice in media Basilica Cathedrali, ante D. Annæ aram sub marmore, cui & gentilitia eius insignia superaddita sunt, & vera eius effigies affabre apposita. Fuit Imperatori Lodouico Bauaro imprimis charus, & consiliis suis sæpe utilissimus. Huius fauore & consensu, ex pago Vdenheimensi oppidum mœnibus ac fossis pulchrè munitum fecit. Instaurauit Cœnobium Augustinianorum,

anno Domini 1340. incendio misere vastatum, & in
res collapsum.

LVIII.

Lambertus nobilis à Buren, vel Burnen, Alfatat
tur ab Imperatore Carolo IV. & Pontifice Urbano V.
tra Canonicam electionem, in qua vnanimi totius
consensu, Episcopus Spirensis designatus iam erat E
hardus nobilis heros à Randeck, summi Collegii Decan
qui venienti Lamberto cedere, & Vdenheymentis
ac aliquorum pagorum ac castrorū possessione content
esse coactus fuit. Erat Lambertus iste homo omnino
hypragmaticus ac ambitiosissimus: qui ex Monacho Ne
wylerano Abbas Gengenbacensis: ex Abbate Episcop
Brixensis, & Imperat. Caroli IV. Cancellarius ac
Consiliarius factus: nondum quieuit, donec & Spirens
Episcopatum consequeretur: huic à Carolo IV. (qu
quem summa erat ipsius autoritas) omnium privileg
rum ac donationum confirmationem sub aureo Imp
toris Sigillo consequutus est: id Diploma, Bulla Car
titulo nobilitatum est. Sub eius gubernatione perierat
incendio Spira, decima septima Septembrium anni à
Christo 1371. ades priuata sexaginta: id incendium in
pomario natum, durauit integrum biduum Praefuit
ter annis ferè nouem: postea resignata Spirensi Eccle
Argentinensi sese intrusit, anno Christi 1372. De quo
ra vide in Argentinensibus ac Bambergensibus, nam
Episcopatibus aliquandiu postea praefuit.

LIX.

Adolphus Comes Anaxouianus, eligitur vnanimi
suffragiis totius Capituli, in Spirensis Episcopum anno
Domini 1371. praefuit nouem annis pene, & à summo Co
nonicorum Moguntinensium collegio ad Archiepiscop
tus gubernationem vocatus, anno Domini 1373. à Rom
po Pontifice Gregorio XI. Moguntiam venire & illuc
gere prohibitus est, quia Ludouicum ille Misniae Marchio
nem

rem, & Episcopum prius Bambergensem Moguntiam
 destinavit: Interim igitur Spirensis Episcopatus, retinuit
 Adolphus, donec anno Domini 1381. Ludouicus Archie-
 piscopus misero fato ex hac vita euocaretur: tum Mogun-
 tinam Cathedram occupans, Spirensis tamen Ecclesia
 datum nondum abiecit, et si Nicolaus aliquis à Romano
 Pontifice Spirensis Episcopus designatus è Roma in Ger-
 maniam missus esset: quem Adolphus ad quietam guber-
 nationem peruenire non passus est, nisi post septennium.
 Praefuit Adolphus Moguntinae sedi annis octo, valedixit
 mortalium hominum conuersationi ac vitæ, anno Domi-
 ni 1388. in oppido Haylgenstadt. Sepelitur Moguntia. Is
 initio gubernationis suæ, armis Spiram rebellem & sedi-
 tiolam auxiliis Archiepiscoporum Coloniensis & Treue-
 rensis, suæque amplissimæ familiæ parere sibi coëgit: cui-
 crens vrbe in perpetuum exilium authorem eius rebellio-
 nis, Henricum à Landaw, nobilem & opulentissimum ci-
 uem Spirensis, cuius omnia bona confiscata sunt.

LX.

Nicolaus humilis fortis parentibus ex oppido Wyfba-
 den natus: vir eximie doctus ac prudentissimus: successit
 Adolpho, è Roma (vbi Rotæ annis duodecim auditor fue-
 rat) missus & Ecclesiæ Spirensi, à summo Pontifice Vrba-
 no VI commendatus. Peruenit ad quietam gubernatio-
 nem non citius quàm anno Dominicæ incarnationis mil-
 lesimo trecentesimo octuagesimo octauo, paucis mensi-
 bus ante mortem Archiepiscopi Adolphi. Praefuit summa
 cum laude ac vtilissime annis quindecim, quibus ita Epi-
 scopatum Spirensis instaurauit, auxit & locupletauit di-
 ligentissima cura & gubernatione sua, ut eius non immeri-
 to reparator, & secundarius fundator dici ac celebrari de-
 beat. Erat per omnes totius Episcopatus sui pagos Om-
 nium templorum aliquo modo collapsorum aut rui-
 nas minantium diligentissimus restitutor ac renoua-
 tor: vir mitis ac humanus erga omnes, præcipue erga

clerum suum, cui charissimus erat, et si sine eius consensu
Episcopatum satis violenter inuito inuassisset & occupasset.
Obiit Brusella septima Iunii anno incarnationis 1396. hinc
Spiram vectus, in Cathedralis Basilicæ media arca, ante
Annæ aram sub caruleo marmore Episcopi Ewich
Lyningen honorificè est depositus.

LXL

Rabanus nobilis ab Helmstadt, vir sapientissimus
ratoris Venceslai Cancellarius: eligitur in Episcopi Nid
successorem vice prima Iunii, anno Domini 1396. sed
per discordiam: aliqua enim Canonicorum pars sustinuit
sua Godefrido Comiti à Leyningen dederat. Præfuit
pientissime ac utilissime annis quadraginta duobus,
Imperatorum Ruperti Palatini ac Sigismundi Com
rius, omnibus circumiacentis terræ Principibus car
charus. Cinxit grauissima obsidione duorum mensium
vrbein Spirensis, eò quod ibi Senatus populusque
muros, S. Germani Cœnobium propter sceleratam emul
ci monachorum vitam & sub religionis specie constan
tas ibi ciuium vxores ac filias, zelo vlciscenda talis imp
tis & perfidia funditus euertissent soloque æquassent:
tumque clerum ob hanc causam vrbe expulissent. Id
dium ac bellum à Sigismundo Imperatore in Comitibus
riberga habitis, certis conditionibus transactum & con
positum est: cum magna tamen iactura Senatus populi
Spirensis grauissime multati. Anno Domini 1430. elig
idem Rabanus in Archiepiscopum Treuerensem. à Pontifici
Maximo Eugenio IV. contra alios duos per discordiam
summi Collegii Treuerensis Senatu electos, Iacobum
delicet Baronem à Sireck, & Valericum comitem de Ma
derschiedt: Præfuit Treuerensi Archiepiscopatu etiam
summa in quiete annis nouem, semper interim Spirensis
etiam Ecclesiæ possessione retenta: donec anno Domini
1439. vtriusque Episcopatus magistratu se abdicaret. &
vnanimiter consentiente vtriusque vrbeis clero, Archiep
scopatu

Episcopatum Treuerensem Domino Jacobo Baroni de Sireck: Spirensis verò Episcopatum fratris sui filio Reinhardo ab Helmstadt Praeposito summi Collegii Spirensis resignaret. Ipse verò eiusdem anni decima quarta Novembrium natura debitum absolvens, Spiræ in Basilicæ Cathedralis media parte honorifica sepultura donatus est.

LXII.

Reinhardus ab Helmstadt, summi templi Spirensis Praepositus, vir omnino religiosus, iusti & æqui studiosissimus: pervenit ad gubernaculum Spirensis Ecclesiæ, per resignationem antecessoris & cognati sui, Antistitis Rabani: Confirmatur ab Eugenio IV. Pontifice Maximo. Consecratur in Canobio Maulbrunnenli. Ingressus est Spiram insigni pompa equestri: comitabantur eum, Ludouicus Palatinus Imperii Elector, Otho Dux Bauariæ, Bernhardus Marchio Rhenensis, ac multi Comites, Barones & nobiles Episcopatus Spirensis Valli. Excipitur cum à clero tum à Senatu populoque Spirensi summo honore ac gaudio. Praefuit hinc Cathedrali laudabiliter annis septendecim, vastavit & solo a quaui Lindelbrunnum Wasgoniæ castrum, in quo Episcopi quidam hostes tutum aliquandiu habuissent receperunt. Sub eius gubernatione, conflagrauit anno 1450. in die S. Ioannis ante portam Latinam: vna cum campanis nemibus, tectum summae Basilicæ Spirensis, quod totum ex albo plumbo affabre, & maximis sumptibus factum erat. Albi plumbi totus riuus à summa Basilica per plateam fratrum (vt vocant) versus portam promanabat. Incendiu media nocte natum est tantum ex negligenter curato igne eorum qui Organa summi templi reficere, & instaurare debebant. Sed Episcopus Reinhardus omnia pristinae formæ maximis sumptibus restituit. Valedixit mortalium conuersationi decima nona Martii anno 1456. Sepelitur in Spirensi Basilica.

LXIII.

Sigefridus nobilis à Fenningen, eligitur vice sima nona

kkk 5

Martii, anno Domini 1456. vnanimi consensu totius
 nonicorum Senatus : fuit incomparabili vita bonitatis
 morum integritate præditus. Confirmatur à P.M. Calisto
 III. Præfuit laudabiliter annis tribus, mensib. 5. dieb. 10.
 Peregrinatus est Romam religionis ergò ad P.M. Pium
 à quo humanissime exceptus & tractatus, ac multis
 gijs priuilegijs donatus est. Redemit octo millibus
 rum Werlouium castrum impignoratum Palatinis. C
 verò anno 1459. Heidelbergam quorundam negotiorum
 expediendorum ergò eques venisset : incidens in febrem
 morbum, post pauculas horas non sine veneni suspitione
 secunda Septembrium expirauit. Inde Spiram recessit
 cum summo omnium suorum luctu in tumulum N. S. Martini
 & Emichonis Episcoporum collocatur,

LXIV.

Ioannes nobilis ab Entzenberg, cognomento N. S. Martini
 mie doctus: eligitur in Spirensis Ecclesie Episcopus
 ma septima Septembrium, anni 1459. fuit vir eximie
 ctus & bonus, sed gubernator infælix : non suo tam
 zio, sed turbulentissimorum temporum iniquitate
 rem fortunam non ferente. Erat eodem tempore
 mum Schisma inter Adolphum Anaxouianum Comitem
 & Theodoricum Comitem Eysenburgium per diffidenciam
 in Archiepiscopatus Moguntini gubernationem electus
 ibi cum Imperatorio & Pontificio mandato coactus, Spi
 rensis Episcopus contra Eysenburgium, Adolpho Anaxou
 uiano suppetias ferret: Palatinus Fridericus, victorius
 Vlrici Comitis Wirtembergensis, Caroli Marchionis
 densis, & Georgii Episcopi Metensis, Adolphum Anaxou
 uianum iuuantium debellator, Theodoricum Eysenburgium
 parti adhærens, Episcopatum Spirensē etiam inuasit, Roten
 pidumq; & castrum Rotenburgense & arcem Werlouium
 nam cum adiacente territorio occupauit, & in suam ditionem
 nem ac potestatem redegit : cœnobium verò S. Gerardi
 extra Spirenses muros à Dagoberto olim fundatum, in
 ditionem suam redegit.

nuper à Spirensibus solo æquatum, iamq; egregie restitu-
 tum incendio vastavit, ac iterum funditus euerit totum,
 quod receptum ibi suum habuissent, qui nomine Adol-
 phi Anaxouiani, Palatini prouincias rapinis ferro & igni
 populati fuerant. Hoc ipsum infortunium, summo animi
 dolore excipiens Episcopus, de resignando Episcopatu, a-
 rati (qui acceptum damnum reparare & refarcire posset)
 cogitauit. Cum haberet autem eodem tempore Fridericus
 Rheni Palatinus Cancellarium, virum eximie doctum,
 erentem ac bene de se meritum, Matthiam à Ramungen:
 Episcopato afflicto non posse se melius subuenire
 consulere quam si isti Matthiæ gubernationem Spiren-
 sis Ecclesiæ, quam ipse per triennium iam gesserat, com-
 mendareret: quod fecit consensu totius Canonicoꝝ sum-
 me Collegii Senatus, octaua Augusti, anno redempti orbis
 1461. reueruata Grunbacensis arcis sibi possessione: in qua
 annuam sedisset, accepta annua sua pensione in
 promptis pecuniis Pfortzenheimium ad cognatos suos
 emigravit, vbi cum sex adhuc mensibus vixisset, sexta
 Septembrii anni à nato Christo 1464. ex hac mortali
 ta euocatus, Pfortzenheimii in Franciscanorum templi
 choro ante summam aram honorifice depositus, ac terræ
 annuum parenti redditus est.

LXV.

Mathias nobilis heros à Ramingen, Bauarus: Friderici
 Palatini Cancellarius, eximie doctus, eloquens ac sapien-
 tissimus, Principique Friderico victorioso longè charissi-
 mus: cuius precibus obtinuerat nuper Canonicatum Spi-
 rensis. Idem nunc afflicti Ecclesiæ Spirensis rebus per resi-
 gnationem Episcopi Ioannis ad gubernationem postula-
 tus, unanimi consensu totius Canonicoꝝ Senatus: co-
 gitantis, Fridericum Palatinum ita citius placari posse: &
 nunc Mathiam aliquando ad Episcopatus possessionem
 amissum territorium etiam recuperare posse, vt qui de Pa-
 latinis bene meritus, omnibusq; longè esset charissimus,

Præfuit Matthias iste summa cum laude omnium, & fore
 maxima item Episcopatus utilitate annis quindecim. Nam Prae
 eo ædificarunt S. Germani cœnobita, aut Canonici. Sicut
 toties expulsi toties incendiis vastati, intra vrbs inuenit su
 sedem & domicilium ac magnificum templum, ex S. Imper ac
 ritii Parochia: Hi migrarunt in urbem, & cum summa
 noie excepti sunt tertia Ianuarii, anno Domini 1468. & con
 ficauit Episcopus iste Mariæ tractum, arcem præclaram in 14
 agro Spirensi, non procul ab vrbe sitam. Cathedralis magni
 ro Basilicam quatuor egregiis sacellis, auxit & illustrauit. Ob
 in quorum priore sepulturam sibi uiuus constituit ac uisitam re
 nauit. Fuit Imperatori Friderico tertio, & omnibus Imperatoribus
 Principibus eximie charus, & in exultatione apud
 longe maxima. Emigravit ex hoc mortali ac lugubri loco
 in ipsis Augusti Calendis, anno incarnati uerbi 1478. & se
 litur in D. Virginis sacello à se constructo.

LXVI.

Ludouicus nobilis vir ab Helmstadt, Matthias Episcopi
 vnanimi totius Capituli consensu subrogatur uita
 tate, pacis studio ac plurimis aliis summis uirtutibus
 ni mortalium secundus: Oeconomus omnium operum
 Præfuit optime ac utilissime annis 27. Maximiliano Imperatore
 imprimis charus. Decessit ex hac mortali uita uelut
 mii decima octaua Augusti, Anno Domini 1509. In
 ram uetus in Rabani ac Reinhardi antecessorum locum
 tumulum est honorifice collocatus. Conspirat in
 omnem magistratum tota plebs Spirensis Episcopatus
 cum ea conspiratio per quendam plebeium Lucam
 (cui hæc impia consilia displicebant) Episcopo innot
 ret: captis & è medio sublatis seditionis istius conspirato
 authoribus, omnia sceleriter Dei Opt. Max. beneficio
 Philippi Palatini Electoris consiliis composita ac pac
 pulchre subsederunt.

LXVII.

Philippus nobilis heros à Rosenbergk, Ludouici Episcopi

forore nepos: summi Collegii Cantor, & ad S. Germa-
 Præpositus vir doctus & Doctor Ticinensis Gymna-
 successit Ludouico, communibus omnium Canoni-
 suffragiis accitus ac electus. Præfuit annis octo-
 adueria laborans valetudinē. Sub eius gubernatio-
 comparabile Oliueti fanum in ambitu maioris Basi-
 constructum est. Redemit à Palatino Philippo Ele-
 aureorum millibus, oppidum & castrum Kotten-
 prius ab Episcopo Ioanne Entzenbergenli amf-
 Obiit Vdenheimii tertia Februarii, Anno 1513. Inde
 reuectus prope Ludouicum auunculum suum ho-
 mulice sepelitur.

LXVIII.

Georgius Rheni Palatinus & Bauaria Dux, Philippi E-
 filius: Præpositus Moguntinus & Canonicus Spi-
 postulatur ad gubernationem Episcopatus Spirensis
 1513. ætatis suæ anno 27. Huic electio-
 impetravit Imp. Maximilianus, qui tum in op-
 Landowerat, & vt Georgium inuaret, à Palatino Fri-
 exoratur. Eiusdem igitur anni, 22. Iulii, in
 Ecclesia Spirensi, ab Alberto Cardinale ac Ar-
 Moguntino, præsentibus Ludouico Palatino
 multisque Episcopis ac Abbatibus insigni pompa
 Præfuit Episcopatus Spirensi laudabiliter an-
 1515. Sedit frequens Vdenheimii. Emit castrum Maden-
 eum adiacente territorio ab Ulrico Duce Wir-
 id à seditiosis rusticis anno 1515. vastatum ac
 quatum, pulcherrime postea reedificauit. Cæpit ex
 adificare arcem Vdenheimensem, natura lo-
 & propter vicinitatem Rheni, & quod
 palustri sita esset: vt insurgentibus bellicis tumulti-
 Episcopus Spirensis tutum ac firmum aliquod
 receptaculum. Multa passus est à seditiosa rusticorum suo-
 conuersione, quam summa sapientia, sine multo san-
 guine (erat enim natura clemens, mitis & misericors) pa-

cauit, fuit pacis longe studiosiss. inter priuatos etiam
 mines vel conseruanda vel refarcienda. Idcirco acco-
 dididii & totius maximæ turbæ (quam Ioanni Reuch-
 doctissimo viro, Hochstratus quidam excitat) vna
 successore suo Domino Philippo à Flersheim tunc
 ris adhuc summi Collegii Cantore, diligentissimus
 positor & transactor. Decessit ex hac mortali vita,
 dignissimus, spe & expectatione æternæ vitæ, in arce
 low, vicesima septima Septembrium, anni à nata
 sempiterna 1529. Anglico sudore correptus, quod
 genus per totam tum grassabatur Germaniam. Reu-
 Spiram, & ibi in media Cathedrali Basilica honori-
 fime sepelitur: cui postea à sequente Episcopo egi-
 monumentum cum tali inscriptione positum est.

*Reuerendo ac illustri Principi ac Domino, Domini
 ORGIO Episcopo Spirensi, ac Comiti Palatino Rheni-
 ciq; Bavarie: admiranda clementia, prudentia & prae-
 dique conspicuo: ac demum flagranti Anglico sudore
 tur a morte defuncto: eius in Episcopatu successor Pa-
 PVS à Flersheim, hoc monumentum constituit. Obiit
 salutis 1529. die vicesima septima Septembrium. Qui
 luce fruatur.*

LXIX.

Philippus, nobilis heros à Flersheim: primum
 postea Præpositus summi Canonicorum Senatus
 sis, eligitur vicesima secunda Octobrium anni à nata
 sempiterna 1529. vnanimi consensu totius summi Co-
 gii, in successorem Georgii Episcopi. Consecratur
 fenburgi ab Alberto Cardinale ac Archiepiscopo Ma-
 tino, vicesima quinta Martii, anni à nato Christo 1529.
 greditur Spiram insigni pompa, nona Decembrium.
 ctus fuisset in Episcopum statim post mortuum antecessor
 Philippum (nam & eximia eruditione ac doctoratibus
 & summa prudentia ac sapientia præditus fuit semper)
 Palatinis ac Maximiliano Imperatori, Georgio Palatino

os etiam patrocinantibus, ac pro Georgio intercedentibus, Sena-
 circo accensus Canonico, eam petitionem censuisset omnino
 ni Reuocari non esse denegandam. Fuit enim simili modo ad Wor-
 (at) maceiensem Episcopatum administrandum accitus: sed &
 tunc tunc singulari modestie laude Palatino Henrico cessit.
 illius Quod verò tum Collegium Spirense distulit, id non itidem
 vita, longè abstulit, sed postea copiosiore beneuolentia dignissimo
 in, in acce- heroi impertiuit. Præfuit viginti annis laudabiliter, con-
 a nata- quando ac alijs pietatis officijs: vtiliter item diligenti Oe-
 y quod- nomia gubernatione: summa clementia & mansuetu-
 n. Reue- dine erga omnes omnium ordinum ac conditionum ho-
 onorific- mines, omnibus bonis charissimus, ad hæc nostra vsque
 opo egre- tempora. Præest adhuc prudentissime hoc anno Dominicæ
 nelt. incarnationis 1549.

S E P T I M V M
 CAPVT DE WORMA-
 TIENSIS CATHEDRÆ ARCHI-
 EPISCOPI ET EPISCOPIS
 omnibus.

VANGIONVM, Werdomagensis vel Wormaciensis,
 olim Archiepiscopus, nunc Episcopus tantum, to-
 tus olim Germaniæ maximus ac opulentissimus, qui pos-
 sedit olim quicquid hodie regionum habent Palatini Rhe-
 m. Landgravius Hassiæ & Archiepiscopus Moguntinus,
 cui trè sedecim alij Episcopus, suffraganeatus titulo sub-
 erant: scribitur vulgò cœpisse, annum Christi circiter
 quingentesimum ex liberali constitutione ac munificen-
 tissima donatione Clodouæi Galliarum primi illius regis,
 qui Christianam professionem accipiens, se & suos a S.
 Remigio Metensium Episcopo baptisari passus est Argen-
 torati. Sed longe eum vetustiore esse, Concilium Colo-
 niense satis testatur & probat, in quo Victor Vangionum